

Suomen Museoliiton Strategia 2007-2013

päivitetty (kursiivilla) hallituksen kokouksessa 4.2.2009

Suomen museoliiton ydinarvot

- Sivistyksen kunnioittaminen
- Historian, kulttuurin ja luonnon arvostaminen
- Kulttuuri- ja luonnonperinnön säilyttäminen tuleville sukupolville

Museoliiton tehtävä (Säännöt 2§)

Suomen museoliitto on museoita omistavien tai ylläpitävien yhteisöjen museotoimintaa tukeva, yhteisiä tehtäviä hoitava ja museoiden etua valvova yhdistys. Liitto edistää museolaitoksen yleistä kehitystä ja tunnetuksi tekemistä sekä toimii jäsentensä yhteistyöelimenä.

Museoliiton visio

Suomen museoliiton tavoitteena on elinkelpoinen ja korkeatasoinen, muutokset hallitseva ja koko Suomen kattava museoalan palveluverkosto.

• Museot ovat

kulttuuri- ja luonnonperinnön monipuolisia asiantuntijoita, ovat verkottuneet alan osaamis- ja palvelukysymyksissä, toimivat tiiviissä yhteistyössä muiden kulttuurilaitosten, muistiorganisaatioiden ja ympäröivän yhteiskunnan kanssa, ovat yleisön arvostamia kulttuurilaitoksia ja edustavat kestävästä kehityksestä, niiden omistajatahot kehittävät museoittensa toimintaedellytyksiä muuttuvassa toimintaympäristössä.

- **Suomen museoliitto** on korkeatasoinen ja innovatiivinen koulutus-, viestintä- ja edistämiskeskus, jota sen jäsenet, alan ammattilaiset ja ulkopuoliset toimijat arvostavat. Museoliitto on tehokas edunvalvoja alan keskeisten kansallisten ja kansainvälisten päätösten valmistelussa ja toimeenpanossa.

Strategiset tavoitteet ja toimenpiteet

Edunvalvojana

Jäsenistönsä valtuuttamana Suomen museoliitto edustaa Suomen museolaitosta ja käyttää sen ääntä. Liitto on jäsenkuntansa ja ulkopuolisten toimijoiden arvostama asiantuntija, aktiivinen yhteistyökumppani ja keskustelija, joka ajaa tavoitteellisesti museoalan etuja. Liitto on mukana kaikissa alan kehittämisen kannalta keskeisissä hankkeissa, ja sen verkostot yltyvät laajalle kulttuurielämään ja yhteiskuntaan.

Suomen museoliitto

- tuo jäsenkuntansa tietoon alan tulevaisuuteen vaikuttavat ajankohtaiset muutokset ja varmistaa, että museoalan tavoitteet tuodaan päättäjien tietoon riittävän aikaisessa vaiheessa

- on aktiivinen yhteistyö- ja keskustelukumppani, kun yhteiskunnassa ratkaistaan museoihin ja kulttuuriperintöön liittyviä kysymyksiä, *esimerkiksi rahoitukseen tai lainvalmisteluun liittyvissä kysymyksissä*
- edistää kansallisten ja alueellisten ohjelmien, kuten luovuuden, saavutettavuuden, monikulttuurisuuden ja tietoyhteiskunnan, toteutumista ja huolehtii, että yhteiskuntapoliittisissa ohjelmissa museot otetaan huomioon
- *laatii museoiden käyttöä varten kestävän kehityksen ohjelman.*

Tiedottajana ja markkinoijana

Suomen museoliitto on luotettava ja asiantunteva tiedottaja, joka vahvistaa myönteistä kuvaa museoalan ammatillisuudesta ja osaamisesta.

Tässä onnistuakseen Suomen museoliitto

- on monipuolinen tiedonlähde, joka alan näkyvyyden kohentamisen kautta luo sekä jäsenkunnan omalle markkinoinnille että yhteistyökumppanien löytymiselle onnistumisen edellytyksiä
- pitää jäsenmuseoiden sisäisen ja ulospäin suuntautuvan viestinnän kehittämisen keskeisenä osana edunvalvontaa
- korostaa kohderyhmäajattelun merkitystä ja määrittelee käytettävät viestintä- ja markkinointikanavat sen mukaisesti
- toteuttaa erityisteemoihin liittyviä markkinointi- ja viestintähankkeita yhteistyökumppaneiden kanssa
- *lisää tietoisuutta kestävän kehityksen tavoitteista.*

Kouluttajana

Suomen museoliitto on jäsenkuntansa käyttämä luotettava kouluttaja, joka edistää museoalan ammatillista osaamista. Koulutustapahtumien laatu on korkeatasoista ja kaikille museoissa toimiville kohderyhmille suunnattua.

Ammatillisen koulutuksen lisäksi strategiakaudella korostuvat projektihallintaan, viestintään, markkinointiin, kulttuurivientiin sekä poikkisektoriaaliseen yhteistyöhön liittyvät aiheet. Lisäksi museoilta edellytetään hyviä valmiuksia ottaa toiminnassaan huomioon erilaiset kohderyhmät, kuten seniorit, medianatiivit, nuoret ja maahanmuuttajat.

Tässä onnistuakseen Suomen museoliitto

- tunnistaa ja kartoittaa museoalan tulevaisuuden kannalta keskeiset osaamistarpeet ja koulutukseen kohdistuvat odotukset
- tarjoaa museoiden kehittämistarpeiden mukaisesti korkeatasoista ja kohdennettua koulutusta eri ammattiryhmille
- vahvistaa museoiden osaamista toimialan ylittävissä yhteistyöhankkeissa, palvelujen tuotteistamisessa ja tietoyhteiskuntataidoissa
- lisää ja kehittää verkkokoulutustaan
- *parantaa museoiden valmiuksia ottaa kestävän kehityksen periaatteet huomioon toiminnassaan.*

Palvelujen tarjoajana

Jäsenkunta pitää Suomen museoliittoa tärkeänä edunvalvonnan, tiedon ja koulutuksen palveluntarjoajana. Palvelut on tuotteistettu selkeästi ja ne ovat hinta-laatusuhteeltaan alan parhaat. Museoliitto tuo teknologian uudet käytännöt ja sovellutukset jäsenkuntansa

tietoisuuteen. Jäsenkuntaa rohkaistaan innovatiivisuuteen oman toimintansa, erityisesti, erityisesti kulttuuriviennin ja verkostoitumisen kehittämisessä.

Tässä onnistuakseen Suomen museoliitto

- vahvistaa asemaansa museoalan keskeisenä palvelujen tarjoajana ja yhteistyökumppanina
- kehittää rooliaan kulttuuriviennin tieto- ja palvelukeskuksena
- toimii alan konsulttina, joka verkostonsa kautta tarjoaa tietoa parhaista käytännöistä ja asiantuntijoista museoiden muuttuviin tarpeisiin
- kehittää tuotteittensa kilpailukykyä
- tuottaa museotoimintaan liittyviä tutkimuksia ja selvityksiä sekä julkaisee museoalan kirjallisuutta.

Tutkimustoiminnan edistäjänä

Suomen museoliitto vahvistaa museoiden asemaa taide-, kulttuuri- ja luonnonperintöön liittyvän tiedon tutkijana, välittäjänä ja tietoyhteiskunnan palveluntarjoajana. Liitto nostaa esiin ja jäsenkunnan tietoisuuteen alan uusimmat tutkimustulokset ja niiden soveltamismahdollisuudet museoiden toimintaedellytysten parantamisessa.

Tässä onnistuakseen Suomen museoliitto

- tuo esiin museoalan vahvuudet sisältötuotannon kehittämisessä
- toimii niin, että museot mielletään asiantuntijoiksi ja tutkimustiedon lähteiksi, kun kyseessä ovat taide-, kulttuuri- ja luonnonperintöön, rakennettuun ympäristöön ja kulttuurimaisemaan liittyvät tiedon tarpeet
- tukee museoiden yhteistyötä yliopistojen sekä kulttuuri- ja luonnonperinnön tutkimusta harjoittavien organisaatioiden kanssa
- edistää yliopistojen museologian tutkimusta ja koulutusta.

Omien toimintaedellytysten kehittäjänä

Jäsenistö

Suomen museoliiton päämäärä on, että kaikki ammatilliset museot ovat liiton jäseniä. Palvelujen tarjontaa suunnataan aikaisempaa selkeämmin paikallisen, alueellisen ja valtakunnallisen tason museoille. Palvelut kohtaavat entistä paremmin yksittäisten museoiden tarpeet. Museoille tarjottavista palveluista pyritään huolehtimaan mm. verkkopalvelua tehostamalla. Alan yhteisellä edunvalvonnalla, Valtakunnallisten museopäivien sekä yleisten koulutus- ja tiedotustilaisuuksien järjestämisellä on keskeinen merkitys.

Suomen museoliitto kehittää jäsenmaksupolitiikkaansa siten, että tulevaisuudessa varaudutaan sen edellyttämiin sääntöuudistuksiin esimerkiksi siirtymällä budjettisidonnaiseen jäsenmaksuun tai ottamalla huomioon museokohtaisen lisän varsinaisten jäsenten kohdalla ja mahdollisen korotuksen kannattavien jäsenten kohdalla.

Kansainvälinen toiminta

Suomen museoliitto välittää jäsenistölleen tietoa alan kansainvälisesti merkittävistä ilmiöistä ja kehitystrendeistä. Museoliiton osaaminen kulttuurin viennin konsultoinnissa vahvistuu ja liitosta muodostuu museoalan kulttuurivientiä edistävä tiedotuskeskus. Museoiden mahdollisuuksia osallistua alan kansainväliseen toimintaan edistetään.

Hallinto ja henkilöstö

Museoiden omistajien ja eri jäsenluokkien tarpeet otetaan Suomen museoliiton toiminnassa entistä paremmin huomioon.

Museoliitto on työyhteisö, joka tarjoaa työntekijöilleen hyvät työskentelyolosuhteet, kilpailukykyisen ansiotason, mahdollisuuksia kehittää omaa osaamista ja vaikuttaa näköalapaikalta museoalan kehitykseen.

Henkilöstön osaamisessa korostuvat strateginen ajattelu, projektien hallinta, kansallisten ja kansainvälisten verkostojen kehittäminen sekä kulttuurivientiin ja viestintään liittyvät taidot. Lisäresursseja saadaan ostopalveluilla ja tehtävien uudelleen järjestelyillä.

Talous

Suomen museoliiton toimintabudjetti kasvaa 20% vuoden 2013 loppuun mennessä. Lisäresursseja luodaan projektituotantoa tehostamalla sekä palvelu- ja jäsenmaksutuloja kasvattamalla. Koulutustilaisuuksien määrää kasvatetaan, konsultointia lisätään ja uusia palvelumuotoja kehitetään. Kannattavien yhteisöjäsenien jäsenmaksukäytäntö muutetaan vastaamaan nimikettä ja kannatusjäsenien hankinnassa aktivoidutaan.

Jäsenmaksuja suunnataan entistä selkeämmin palvelujen tuottamiseen. Jäsenten tulee voida jäsenluokittain tietää, mitä palveluja he jäsenmaksuaan vastaan saavat. Palvelutulojen kasvattamisessa on keskeistä hinnoittelun onnistuminen.

Omien toimintaedellytystensä kehittäjänä Suomen museoliitto

- toimii siten, että jäsenet saavat jäsenmaksua vastaavat korkeatasoiset palvelut
- varautuu jäsenistön mahdollisen talouskehityksen heikkenemisestä aiheutuvaan kysynnän laskuun kehittämällä uusia palvelumuotoja
- hallitsee kustannuksia prosessien ja tietojärjestelmien hyvällä suunnittelulla
- pyrkii luomaan lisäresursseja henkilöstön tehtävien uudelleen järjestelyillä
- kehittää henkilöstön monipuolista ammattitaitoa ja työn tekemisen hyviä edellytyksiä
- *kehittää toimintaansa vireään toimiston periaatteita noudattaen.*

Liite: Museoiden toimintaympäristö PEST -analyysin valossa

Museoiden tehtävän, toiminnan ja yhteiskunnallisen roolin uudelleen arviointiin on kohdistunut kasvavia muutospaineita. Keskustelussa on painotettu sekä perinteistä tutkivaa, objektikeskeistä museota että elämyksellistä kulutusyhteiskunnan ja markkinatalouden lainalaisuudet tunnistavaa museota, joka keskittyy perustehtäviensä ohella yleisöjen tarpeiden tunnistamiseen. Esille nousee yhä useammin kysymys minkälaisia museoita tarvitaan nyt ja tulevaisuudessa?

Muutospaineissa menestyminen edellyttää museoiden itseymmärryksen kasvattamista, museotyön monialaistamista, perinteisten museaalisten käytäntöjen uudelleenarviointia ja kehittämistä sekä aikaisempaa laaja-alaisempien yhteiskuntasuhteiden rakentamista. Näiden ohella ensisijaista on hahmottaa museoiden toimintaympäristössä eli poliittisessa, taloudellisessa, sosiaalisessa ja teknologisessa ympäristössä tapahtuvat muutokset.

Muutokset poliittisessa ympäristössä

Päättäjät ohjaavat sekä kansallisella että eurooppalaisella tasolla verkottumaan ja muodostamaan suurempia toiminnallisia kokonaisuuksia. Raja-aidat toisiin museoihin ja muihin kulttuuripalvelujen tuottajiin madaltuvat.

Museoalan kansainvälistymiseen ja verkottumiseen kannustavat Euroopan unionin ohjelmat, mm. Culture Programme (2007-2013) ja komission tukema Mobility of Collections hanke. Kulttuuriviennin edistäminen on opetusministeriön, ulkoministeriön ja *työ- ja elinkeinoministeriön* keskeinen tavoite. Museo 2000 ohjelman tavoitteet alueellisista museokeskuksista ja suuremmista toimintayksiköistä näyttävät kuntatasolla toteutuvan. Ohjelman tavoitteita on otettu huomioon vuonna 2006 voimaan tulleen uuden museolain sisällössä. Opetusministeriön strategiaan sisältyy kansallisten kulttuurin osaamiskeskusten kehittäminen.

Kunta- ja palvelurakenteen uudistaminen tulee vaikuttamaan myös museoalan toimintakenttään. Radikaalimpien ehdotusten perusteella Suomeen on muodostumassa noin 16 merkittävää maakunta- ja kasvukeskusta vuoteen 2025 mennessä.

Kuntien palvelut ryhmitellään aiempaa tiukemmin lähipalveluihin, seudullisiin palveluihin ja valtakunnallisiin palveluihin. Palvelurakenteita vahvistetaan kokoamalla yhteen kuntaa laajempaa väestöpohjaa edellyttäviä palveluja joko kuntaliitoksien tai yhteistoiminta-alueita muodostamalla. Kulttuuritoimi liitetään enenevässä määrin osaksi hyvinvointipalveluja, joita tuotetaan yhteistyössä sosiaali- ja terveys-, nuoriso- ja koulutuspalvelujen kanssa. Kulttuurin ja museoiden terveydellisistä vaikutuksista on tutkimustuloksia sekä Suomesta että Ruotsista. Maakuntamuseot, erikoismuseot, luonnontieteelliset museot sekä taidemuseot ovat osa seudullista ja valtakunnallista yhteistyötä. Kuntien kulttuurihistorialliset museot mielletään identiteettisyistä myös osaksi lähipalveluja.

Yhteiskunnallisten palvelujen tuottamisessa lähtökohta on, että alan toimijoista rakennetaan kooltaan elinvoimaisia ja tehtävän työn kannalta toimivia yksiköitä. Elinvoimaisen museoyksikön kokoa on arvioitava sen tehtävien kannalta. Norjassa elinvoimaisen ja toimivan museon minimikoko on organisaatio, jonka henkilöstömäärä on vähintään 6 - 8. Siellä "porkkanarahoituksella" tehdyt yhdistämistoimet ovat johtaneet valtion tukea saavien museoiden vähenemiseen kolmanneksella. *Samankaltainen organisaatioiden yhdistäminen suuremmiksi kokonaisuuksiksi on käynnissä Tanskassa.*

Kulttuuritarjonnan edellytetään olevan tasapuolisesti tarjolla kaikille, myös vähemmistöryhmien ja reuna-alueiden asukkaiden saavutettavissa. Kulttuurikasvatuksella on keskeinen tehtävä maahanmuuttajien kotouttamisessa ja syrjäytymisen ehkäisemisessä.

Luovuus kansallisena voimavarana ja kilpailutekijänä nousee merkittävään rooliin. Luovuuden rakennusaineena kulttuuriperinnöllä on keskeinen asema. Kansainvälistymisen myötä politiikassa ja elinkeinoelämässä tarvitaan yhä enemmän kulttuurin tuntemusta ja kulttuurista sivistystä. Kulttuuripalvelujen vientiä halutaan kasvattaa ja sitä *vauhdittaa opetusministeriön kulttuuriviennin ja -vaihdon tulosalue*. *Viennin edellytysten kehittämiseksi on laadittu laajapohjainen ministeriöiden välinen kulttuurivientistrategia.*

Kansallisen identiteetin arvostaminen on matkailun strategisen kehittämisen perusarvoja. Kilpailutilanne edellyttää kulttuuriperinnön ja nykykulttuurin monipuolista hyödyntämistä, luonnon arvostamista, tuntemista ja kestävästä tuotteistamisesta. Matkailualan koulutuksessa lisätään tietoa Suomen kulttuurista, perinteistä, historiasta ja luonnosta.

Muutokset taloudellisessa ympäristössä

Kulttuuripalvelujen, erityisesti kulttuurimatkailun kysyntä kasvaa Euroopan unionin alueella voimakkaasti. Kulttuurin merkitys kansallisena ja alueellisena kilpailutekijänä lisääntyy ja vaikuttaa osaltaan asukkaiden ja osaavan työvoiman sijoittumiseen sekä yritysten alueellisiin investointeihin. Sisältötuotantoon ja uusmediateollisuuteen liittyvän luovan talouden uskotaan kohentavan työllisyyttä ja taloutta. Esimerkiksi verovapaan kulttuurisetelin kasvava käyttö tulee lisäämään kulttuuripalvelujen kysyntää. Yritykset monipuolistavat sponsorointiaan, mikä avaa museotoimelle uusia *haasteita ja mahdollisuuksia*.

Kansallisen kilpailukyvyn kannalta haasteellista on, että valmiutemme monipuolisten kulttuuripalvelujen tuottamiseen kasvaville markkinoille vähenee ja ne ovat heikkomat kuin Yhdysvalloissa tai Keski-Euroopassa. Esimerkiksi sähköisten palvelujen osalta Suomi on edellä mainittuja maita 5 - 10 vuotta jäljessä. Etumatka on vaikea kuroa kiinni lähivuosina, mikä osaltaan lisää haasteita saavutettavuudelle, sisältötuotannolle ja kulttuuriviennille.

Kuntien taloustilanne on lähivuosina erittäin tiukka. Tarpeet palveluiden priorisoinnille ja karsimiselle kasvavat. Kuntien museotoimen rahoitus tuskin kasvaa nykytasosta, mikä lisää paineita museoiden omistusohjan laajentamiselle ja tiiviimmälle seudulliselle yhteistyölle. Valtion omistamissa museoissa hallituksen tuloksellisuusohjelma puolestaan edellyttää budjettileikkauksia.

Yhteiskunnallisen rahoituksen valopilkuna voidaan nähdä valtionosuuksien portaittainen kasvu vuosina 2008 - 2010 vastaamaan todellisia kustannuksia. *Näyttää kuitenkin siltä, etteivät vuosikoroitukset kohdistu museoiden toimintamäärärahoihin kunnallisten museoiden kohdalla*. Rahoituksen rakenne ohjaa voimavaroja ammattimaisesti hoidettujen ja suurempien museoiden ylläpitoon.

Vauraimmissa kaupungeissa taide- ja kulttuuritoiminta vahvistuvat. Reuna-alueilla tilanne vaikeutuu. Museoliiton vuonna 2006 julkaiseman barometrin mukaan 60 % Itä-, Väli- ja Pohjois-Suomen museoista odottaa taloudellisten resurssiensa heikkenevän. Taloudellisten resurssien paranemiseen uskoo vain 12 % kaikista museoista, heikkenemiseen 46 % ja nykytilanteen pysymiseen 42 % museoista.

Väestön ikääntyminen ja vaurastuminen ovat museotoiminnan kehittämisen keskeisiä mahdollisuuksia. Teollisuusyhteiskunta muuttuu tieto- ja palveluyhteiskunnaksi, jossa tiedon hallinta, sisältö- ja palvelutuotanto ovat keskeisiä osaamisaloja. Kulttuuri- ja matkailupalvelujen käyttö lisääntyy.

Muutokset sosiaalisessa ympäristössä

Oikeus vapaasti nauttia taiteesta ja ottaa osaa kulttuurielämään ovat tunnustettuja oikeuksia kaikkialla maailmassa. Useat valtiot ovat sopimuksin sitoutuneet näihin tavoitteisiin.

Kulttuurioikeuksien toteutumiseksi on löydettävä uusia ratkaisuja, koska reuna-alueiden palvelut vähenevät *ja jopa lakkaavat*, väestö ikääntyy ja sen kulttuuriset juuret monipuolistuvat. *Erot rikkaiden ja köyhien välillä kasvavat..* Vuonna 2012 yli 90 % suomalaisista asuu taajamissa tai kaupungeissa. Muuttoliike on viimeisen viiden vuoden aikana ollut vilkkaampaa kuin koskaan aiemmin. Yli 65 -vuotiaiden osuus väestöstä on nyt 16 %, mutta vuonna 2030 peräti 26 %. Julkisten palvelujen painopiste siirtyy lapsista ja nuorista ikääntyvien hoiva- ja hoitotöihin. Suomalaisten kulttuuristen juurien monipuolistuminen kiihtyy lisääntyvän maahanmuuton seurauksena. Vuosittain Suomeen muuttavien ihmisten määrä nousee vuoteen 2013 mennessä nykyisestä 19 000:sta 27 000:een. Vuonna 2013 muualla syntyneen väestön osuus Suomen kansalaisista on 4,6 %.

Kulttuurin ja museoiden terveydellisiä vaikutuksia on selvitetty väitöskirjatasolla. Ruotsalaisen *sosiaalilääketieteen tutkijan, Boinkum Benson Konlaanin* mukaan museossa käynti lisää ihmisen elinvuosia. Myös suomalainen lääkäri ja kirjailija *Marcku T. Hyyppä* on selvittänyt kulttuurin myönteisiä terveydellisiä vaikutuksia.

Taiteen ja kulttuurin saavutettavuus on yhä keskeisempi museotoiminnan kehittämishaaste. Tätä korostaa myös opetusministeriön vuosille 2006 - 2010 laatima saavutettavuusohjelma, joka turvaa mm. Valtion taidemuseon Kulttuuria kaikille neuvontapalveluiden jatkuvuuden. Museoiden saavutettavuutta tullaan seuraamaan myös Museoviraston johtamissa säännöllisissä kehittämisseskusteluissa.

Tulevaisuuteen kohdistuu ihmisten mielissä erilaista epävarmuutta. Globalisaatio, ilmastonmuutos, alakulttuurien kasvu ja sosiaalisten turvaverkkojen heikkeneminen vaikeuttavat elämän ja elinympäristön hallintaa. Museot edustavat kulttuurista jatkuvuutta ja kestävästä kehitystä ja toimivat ihmisten mielikuvissa tulevaisuuden toivon herättäjinä ja tradition kantajina.

Muutokset teknologisessa ympäristössä

Uusi teknologia helpottaa museotyötä, tiedonhakua ja asioimista museoiden kanssa. Se edistää siten merkittävästi palvelujen saatavuutta. Digitaali- ja mobiilitekniikka tulevat myös museotoiminnan peruststandardeiksi. Museoilta tämä edellyttää investointeja teknologiaan ja mittavia digitointihankkeita *samoin kuin tekijänoikeudellisten kysymysten ratkaisua museoille edullisella tavalla*. Muistiorganisaatioiden tallennustoimintaa voidaan uuden teknologian myötä koordinoida nykyistä paremmin.

Tekniikan hankinta ja ylläpito sekä aineistojen siirrot tuovat museoille kuitenkin pysyviä lisäkuluja. Digitoiminen ja aineiston jalostaminen lisäävät henkilötyötä. Työmenetelmät muuttuvat. Museoiden työntekijöillä tulee olla entistä paremmat valmiudet uuden teknologian ja työmenetelmien käyttämiseen.

Muutokset luonnonympäristössä

Ihmisen toiminnan välittömät ja välilliset vaikutukset näkyvät kasvavassa määrin luonnon- ja kulttuuriympäristön muuttumisena. Varsinkin ilmaston lämpeneminen, maaperän ja vesistöjen rehevöityminen ja kemikalisoituminen sekä maankäytön intensiivinen kasvu muuttavat elinympäristöjen sekä eliöiden bioottisia ja abioottisia tekijöitä.

Ympäristössä havaittavat muutokset muuttavat myös ihmisten arvomaailmaa. Ekologisten, ihmisten aikaansaamien muutosten hallinta onnistuu vain kansainvälisellä yhteistyöllä, jossa sopimusten kautta noudatetaan kestävästä kehityksen yleisiä periaatteita.

Museoiden tulee tiedostaa ympäristön muutoksen vaikutus museotyön sisältöön ja ymmärtää, että myös niillä on rooli muutoksen hidastamisessa. Erityisesti luonnontieteellisten museoiden tulee dokumentoida ja tallentaa toiminta-alueensa ympäristön muutosprosessia sekä valistaa yleisöä prosessin tuomista ekologisista ongelmista.

Kestävä kehitys tarjoaa museoille uudenlaista lähestymistapaa vanhoihin käytäntöihin, uusia tapoja esitellä kokoelmiaan ja saavuttaa yleisöä. Museoiden odotetaan osaltaan kiinnostavan huomiota kestävästä kehityksen periaatteisiin ja vastuulliseen kuluttamiseen. Kestävästä kehityksen huomioiminen osana museokasvatusta lisää sosiaalista vastuuntuntoa. Museo voi tässä toimia ympäröivän yhteisönsä valistajana.

Strategia on hyväksytty Suomen museoliiton hallituksen kokouksessa 19.3.2007 ja kursiiivilla merkityt lisäykset 11.3.2009.

Strategiatyöryhmä: puheenjohtaja Kimmo Levä, jäsenet: Olli Immonen, Pirjo Julkunen ja Anja-Tuulikki Huovinen 2007 alkaen Kimmo Levä ja Juhani Kostet sekä Anja-Tuulikki Huovinen